Ve středu 12.11.2008 zemřel v Českých Budějovicích, ve věku 67, let **Karel Jakeš - Kayman**.

Rodina, přátelé a kamarádi se s ním rozloučí 20.11.2008 v 11.30 v obřadní síni krematoria v Českých Budějovicích. (Pražská tř. 2275/108, 370 10 České Budějovice 3)

Karel Jakeš Kayman - byl tramp, písničkář, trampský psavec, organizátor, konferenciér a trampský archivář. Vyrostl v rodině učitele hudby a sběratele písní, který byl zároveň skladatelem textařem, aranžérem a kapelníkem, který byl zvyklý harcovat se svou kapelou pošumavskými bály v mrazech a vánicích.

Kayman vždy hledal partu kde se hrálo a zpívalo, vandrovalo a hledalo. Když se přestalo hledat šel přes životní karamboly dál a tak postupně založil řadu trampských osad - T.O. Věrných (1958), T.O. Šťastná pětka (1960), vojenskou T.O. Pětka z fofru Podbořany (1961). Po vojně na 20 let zakotvil v Praze a v roce 1962 se stal členem sportovní osady S.O.Iroques (založena 1932). V roce 1967 se stal členem Klubu trampů Londovců.

Patřil k zakladatelům České tábornické unie - ČTU. V roce 1968 byl na pražském sněmu zvolen náčelníkem oblasti ČTU Praha a Středočeský kraj. V letech 1968-70 byl spolu s Wabi Ryvolou a Jaroslavem Studeným organizátorem Ústřední tábornické školy na Sluneční pasece pod Křemešníkem. Spolupracoval s trampskými časopisy Kamarád a Pacifik expres a přispíval do časopisů vydávaných ČTU - Tramp, Jižní stezka, Stezka a Trail a pro pražskou ČTU vydával občasník Uzda. Pod hlavičkou ČTU dramaturgická čtyřka (Karel Jakeš - Kayman, Mirko Ryvola - Miki. Jiří Ryvola - Wabi a Václav Eminger - Měch) rozjela cyklus večerů s názvem Trail's Songs, jejichž součástí byl i časopis Trail. Večery konferoval Jan Čapek - Krisťák (pozdější zakladatel Schovanek. Po zániku ČTU pořádání večerů převzal Folk country klub a pod vedením Michala Konečného - Juppa pokračovaly pod názvem Písně dlouhejch cest.

V roce 1969 založil T.O. Děs-děs-děs a v 70. letech vydával samizdatové trampské almanachy a občas přispěl do Portýra či do trampské rubriky Táborový oheň časopisu Mladý svět. V první polovině 70. let se, vzhledem k počínající normalizaci, opustil pódia a začal zpracovávat historii trampingu a vrátil k vandrům. V roce 1975 založil českomoravskou T.O. Vážná známost. V letech 1976-79 občas konferoval pražské recitaly finalistů Porty a v roce 1979 spoluzaložil s Josefem Bláhou - Řešetlákem Trampské sdružení Hledači (Praha, Plzeň, České Budějovice, Příbram a Ostrov nad Ohří).

V roce 1982 se vrátil do Českých Budějovic a také ke konferování trampských pořadů - díky

Pavlovi Lohonkovi - Žalmanovi z T.O. Hvězda jihu. Od roku 1986 do poloviny 90. let organizoval a konferoval trampské pořady Zvláštní znamení touha, Jižní stezka, Kytary ve stromovce. Od poloviny 80.let až do poloviny 90.let konferoval i trampské pořady v pražské Lucerně a především osadní večery v Plzni - ať již pořádané Béďou Šedifkou z Osady Komárů nebo Františkem Brejchou - Čárou či večery osad Stetson a Modrá kotva.

V mé paměti zůstane jako věčný hledač pravdy, který až na sklonku života, doprovázen ženou Evelínou nalezl i pravdu nejvyšší.

Ing. Petr Náhlík - Vokoun - T.O. Suché studánky, T.S. Hledači Plzeň

Karel Kayman Jakeš: Hobousárny, to byla moje krevní skupina
(rozhovor pro měsíčník Portýr č. 1 / leden 2005 připravila Hanka Hosnedlová)

Označení trampský archivář se začalo spojovat s Kaymanovým jménem už před hezkou řádkou let. Vysloužil si je svou systematickou, trpělivou a přepečlivou snahou a shromažďováním údajů o osadách, kempech, trampských písničkářích a písničkách i o dění v tomto zeleném společenství zalomeného palce, jakož i svou úžasnou pamětí. Kromě toho je Kayman i pohotový moderátor, iniciátor hudebních pořadů na trampskou a folkovou notu a v neposlední řadě i autor řady písniček. Náš rozhovor krok za krokem přiblíží Kaymanovu cestu po této nevšední stezce.

Do jaké doby se datuje tvůj první kontakt s trampskou písničkou?

Začalo to ještě v předpubertálním věku a v pozadí všeho stál vlastně můj otec - hudební skladatel, kapelník a učitel. Kromě mne totiž učil na housle ještě další budoucí muzikanty a jedním z nich byl i Viktor Pondělík, jehož rodiče mě na oplátku brali o víkendech a prázdninách s sebou na chatu. Ta stála na břehu Vltavy v Údolí sporů a na chatě se scházela pětice kluků,

mých vrstevníků, zhruba ve věku od osmi do deseti let. Tenkrát nás úplně okouzlili Rychlé šípy, snažili jsme prožívat něco podobného, četli jsme foglarovky, londonovky apod. A když nás starý Pondělík a starý Čerkl poslali pro pivo do výletní restaurace U Rybů, měli jsme další neobyčejný zážitek. Nikdy jsme nedonesli pivo s pěnou, protože jsme z výčepu hned zamířili pod okno do sálu, kam jsme střídavě nakukovali a kde pravidelně hrávali českobudějovičtí Smolaři nádherné trampské fláky. Ty se mi líbily pochopitelně mnohem víc než to, co jsem musel fidlat na housle. A to jsem ještě netušil, že znovuvzkříšené Smolaře budu pak od roku 1986 konferovat.

To ale nebyl jediný impuls a inspirace pro tvé trampské začátky.

V blízkosti chaty, kde jsem s Viktorem prožil tři nádherné sezóny, měl svou chatu také pozdější krajský šerif Gody Bill (František Straka), který nám vyprávěl o skautingu a trampingu a také o různých jihočeských lokalitách, kam se trampové vydávali - jako Dívčí kámen, Kotek, Karlův hrádek - a my ho hltali s otevřenými pusami.

A všude, kde se trampovalo, tam se zpívalo...

Samozřejmě, a to byly mé další kroky za trampskou písničkou. Postupně vznikaly další a další trampské osady, mimo jiné také osada Věrných, u jejíhož zrodu v roce 1958 jsem stál.

Jak se tohle trampské zrání projevovalo ve tvé hudební výuce?

Houslí jsem nechat nesměl, ale začal jsem zároveň brnkat i na kytaru jako stovky jiných kluků, ale to už mi bylo okolo sedmnácti.

Co jste tehdy hráli a zpívali?

Pochopitelně písničky přejaté, odposlouchané. Tehdy to nebylo tak jednoduché jako dnes s magnetofony, hudebními nosiči, notovými záznamy apod.

Ale nezůstalo jen u interpretace, taky jsi začal skládat, ne?

To bylo až na vojně, v roce 1961. A ta první písnička se jmenovala Blues pro Alenu.

Jak na tebe působila trampská moderna,která se tehdy začala klubat na svět?

Strašně se mi to líbilo a z prvních písniček Kapitána Kida, Míry Návary a bratrů Ryvolových jsem byl úplně nadšený. Myslím, že úplně první píseň téhle vlny, která ke mně dorazila, byla Kidova Krinolína, někdy okolo roku 1960.

Nicméně jsi měl kontakty jak s onou starší garniturou, tak s těmi, kteří začínali tlačili káru trampské moderně. Ale našly se i společné cesty, že?

Po vojně jsem zůstal v Praze, kde jsem pak žil dvacet let, a hned v roce 1963 se v Lucerně konal velký trampský potlach. Vystupovali v něm tehdy třeba Settleři, Westmani, Rackové, Červánci, pražské kovbojské duo Kupšovský - Racek, ale také Mohykáni Jana Krisťáka Čapka, patnáctičlenný sbor osady Zlatý klíč, osadní sbor plzeňské Bum-beje, pražský Mantrap Tonyho

Linharta a do tohohle koktejlu byl namixován i Waldemar Matuška. Nebylo právě tohle o toleranci? Ale už tehdy začínalo být patrné, že trampská písnička se bude vyvíjet a půjde svou vlastní cestou. Moderní trampárny se prosazovaly zpočátku nesměle, ale získávaly stále větší okruh posluchačů a postupně se začaly formovat dva jasně vymezené tábory. Moderní trampská písnička začala infiltrovat také na Portu, i když jí to pár let ještě trvalo, než prorazila i na tomto poli.

Které z těch nových písniček tě nejvíc oslovovaly?

Jednoznačně hobousárny, to byla moje krevní skupina. Tyhle písničky říkaly to, co jsem já cítil.

Ale nezavrhl jsi proto celou tu trampskou písničkářskou minulost?

Samozřejmě, že ne. Jednak klasika patřila k trampingu stejně neodlučně jako dřív a jednak to byly krásné melodie, které se člověku dostaly pod kůži.

Od kdy se datuje tvoje osobní nejplodnější písničkářské období?

Zhruba od roku 1969. Složil jsem asi osm desítek písniček včetně několika parodií. Tyhle věci hráli pražští Havrani, finalisté celostátní Porty, potom také sokolovští Plížáci, vítězové Porty 1971. A pak už jsem psal písničky nepravidelně, spíš pro svou potěchu a strkal je do šuplíku.

Ale stalo se i to, že tebe s Wabim a Mikim Ryvolovými svedl osud dohromady právě na parketě trampské písničky.

Ano, v letech 1969 až 1970 jsem s nimi spolupracoval na dramaturgii a scénáři seriálového pořadu Písně dlouhých cest neboli Trail's Songs, v nichž před porotou soutěžila tehdejší absolutní špička kapel, jejichž vstup na hudební scénu odstartovala Porta. Ať už to byli Hoboes, Scarabeus, Spirituál kvintet, Minnesengři, Bluegrass Hoppers, Strangers, pardubická Stopa, Perpetual Vagabonds z Ústí, Blizzard a další. Konferoval to tehdy Krisťák. Paralelně s tímhle pořadem byl spuštěn jiný cyklus s názvem Zelené večery, čili Green Evenings, ve kterých se prezentovala druhá garnitura trampských a folkových skupin usilujících o postup do prvoligových Trail's Songs. Tento pořad jsem moderoval. A odtud se rekrutovali i účastníci jiných programů jako třeba Písně železnic apod.

A šňůra moderování se odvíjela?

Máš pravdu, následovalo například moderování profilových večerů kapel a další. Ale v souvislosti s vývojem politické situace v tehdejší totalitě pak vznikaly delší pomlky, které jsem vyplňoval právě archivním shromažďováním materiálů - tiskovin, údajů, kronik, písniček.

Jenomže mezitím tě srdeční záležitosti vrátily zpět do Českých Budějovic, a to pro tebe byla i jakási nová startovní čára, ne?

Na jih jsem se vrátil v roce 1982 a v roce 1986 až 1987 jsem pak v Besedě rozjel cyklus trampských písničkových večerů pod titulem Zvláštní znamení touha, v letech 1988 až 1990 jsem na to navázal další sérií pořadů s názvem Jižní stezka v Armádním domě a pak v D 111 Malým velkým ohněm. Mezitím však figurovalo i několik klubových večerů a později také Pátky v Hroznovce. Moderoval jsem třídenní pohodový festiválek ve Stromovce a další akce většího i menšího rozsahu, z nichž bych rád zmínil několik výročních večerů v plzeňském Pekle iniciovaných osadami Stetson, Modrá kotva, Komáři a Medvědi.

Možná bychom se alespoň krátce měli vrátit k mimořádnému večeru Trampové trampům.

Určitě - konal se v Lucerně k 70. výročí trampingu a na pódiu se tehdy vystřídaly tři desítky kapel, čtyři konferenciéři a byl základem chvályhodné tradice. V roce 1996 jsem jej také moderoval.

A to už jsme téměř v současnosti, k níž patří i tvé pravidelné večery v českobudějovickém Kabaretu U Váňů. Tam to začalo kdy?

Cyklus pořadů pod názvem Trampská kytara, které jsem dělal s Jiřím Buckem Sládkem, začal v roce 1999 a skončil o rok později. K této etapě patřila i trojice večerů nazvaných Starý dobrý mustang v Country klubu v Mladém. Trampská abeceda s hudebním doprovodem dua Blanice odstartovala v roce 2001 a běží dodnes. Zatím má na kontě víc než tři desítky večerů a k tomu ještě mimořádné programy jako Akordy jara, Volání léta, Písničky osady Zlatý klíč či Pazourovo poselství.

A jak daleko ses dostal ve svém archivaření?

Vlastně po celou dobu totality jsem se věnoval sběru materiálů a údajů. Kdysi díky nadšení Marko Čermáka jsme měli vizi velké knihy historie trampingu, ale pak jsem zjistil, že technicky by taková publikace byla téměř nemožná. V systematickém chronologickém sestavování faktů a dílčích údajů jsem se od woodcraftu a skautingu na začátku minulého století dostal až do roku 1963, a to už jsem měl 680 stran hustě psaného strojopisu. Dotáhnout to v této rozsáhlé podobě až do současnosti bylo takřka nad lidské síly, navíc jsem měl pocit, že to stejně nikdy nemůže být úplně kompletní. Kolik osad a nahodilých hudebních formací vznikalo a zase zanikalo v průběhu několika měsíců, natožpak let.

Takže v posametové době už jsi se podklady nesnažil získávat aktivně, ale pouze nahodile, jak k tobě informace samy přicházely. Kolik trampských osad se ti podařilo zaregistrovat?

Od roku 1918 do roku 1992 to bylo na území Čech, Moravy a Slovenska přes devět tisíc osad. Primát měla Praha s více než 1700 osadami, druhé místo v tomto přehledu měla Bratislava se 420 názvy osad, třetí Brno se 380 osadami a čtvrté překvapivě České Budějovice se 214 osadami.

A písničky?

Ty si archivuji abecedně, jednak podle názvů a jednak podle autorů, notový materiál systematicky nesbírám, i když nějaký také mám. To přenechávám spíš archívu trampských písni v Horním Jelení.

Co znamenalo pro tvůj archív největší ránu?

Povodeň v roce 2002, která mě připravila přes veškerou snahu a pomoc kamarádů zhruba o polovinu mého archívu. A dát se znovu do té mravenčí práce, na to už nemám sílu a navíc spousta pamětníků už dávno vandruje po nebeských kempech.

Nicméně jsi známý svou sloní pamětí, takže je štěstí, že řadu svých poznatků můžeš předávat alespoň prostřednictvím svých večerů, při moderování i osobních rozhovorech. Zbývá jen popřát, aby ti ta obdivuhodná paměť ještě hodně, hodně dlouho sloužila tak jako doposud.